

FYSIS Martin Heidegger, 1935 (+)

... Was sagt nun das Wort FYSIS? Es sagt das von sich aus Aufgehende (z.B. das Aufgehen einer Rose), das sich erfennende Entfalten, das in solcher Entfaltung in die Erscheinung-Treten und in ihr sich Halten und Verbleiben, kurz, das aufgehend-verweilende Walten. Lexikalisch bedeutet FYEIN wachsen, wachsen machen. Doch was heit wachsen? Meint es nur das mengenmige Zu-nehmen, mehr oder grer Werden?

(4530, Einfhrung in die Metaphysik, Frankfurt a.M. 1983, S. 16.)

O *FYSIS* můžeme mluvit v případě určité jednotlivé růže nebo určité jednotlivé kočky apod., což znamená, že jde o charakteristiku buď nějakého aspektu oné růže či kočky apod., nebo o určitou mohutnost, jíž se ten či onen organismus vyznačuje (kterou bychom pak považovali za cosi více či méně samostatného), ale můžeme také mínit mohutnost, která se vztahuje jen k příslušné určité růži nebo určité kočce, ale ke všem růžím nebo ke všem kočkám, eventuálně ke všem živým bytostem, o nichž můžeme říci, že se rodí, rostou a rozvíjejí (a posléze i stárnou a hynou). Vztah mezi *FYSIS* v tomto metafyzickém smyslu k *FYSIS* organického individua, eventuálně druhu, rodu atd. pak může poněkud připomínat vztah mezi *LOGem* jako předpokladem, základem a přímo prostředím nějakého konkrétního *LOGu* třeba slova, věty, odstavce, knihy atd. Tato analogie nechť představuje jakýsi myšlenkový experiment: tážeme-li se po *LOGu* třeba věty nebo odstavce, pak výsledkem je konstatování, zda ona věta nebo odstavec má nebo nemá svůj (konkrétní) *LOGOS*. Můžeme pak mluvit o tom, že např. tato věta má svůj *LOGOS*. To ještě vůbec neznámá, že má *LOGOS* v jiném smyslu, totiž v tom, kdy jde o *LOGOS* jako zmíněný předpoklad, základ a prostředí, v němž nějaký konkrétní *LOGOS* je možný. Analogicky pak zrodí se a rostoucí organismus má svou *FYSIS*, ale to neznámá, že má pnu *FYSIS* v metafyzickém smyslu, která je také předpokladem a základem (a snad i prostředím) pro všechny konkrétní případy *FYSIS* jednotlivých organismů. A rovněž v analogii bychom mohli takto rozlišovat mezi bytím jednotlivých (pravých) jsoucen a bytím v metafyzickém smyslu. Otázkou pak ovšem je, jaký je vposledu rozdíl mezi bytím v metafyzickém smyslu a *FYSIS* v metafyzickém smyslu. (V případě *LOGu* jsou rozdíly zřetelnější.)

(Praha, 980327-1.)